

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 15005

Tarih : 18.11.2025

36978

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhani tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Kezban KONUKÇU

İstanbul Milletvekili

Türkiye'de giderek derinleşen gelir adaletsizliği, işçilerin insanca yaşamasını olanaksız hale getiren düşük ücret politikaları, patronların keyfi uygulamalarına göz yuman iktidarın patron yanlısı tutumu olan sendikal hakların zayıflatılması, denetim mekanizmalarının işletilmemesi ve işçi sağlığı-güvenliği alanındaki sistematik ihlaller ülkenin dört bir yanında eylemde olan işçi sayısının artmasına neden olmakta ve çalışma yaşamını giderek daha da güvencesizleştirmektedir.

Nitekim, İsviçre merkezli küresel saat üreticisi Swatch Group Türkiye çalışanlarının Türk-İş'e bağlı Koop-İş Sendikası ile 2023 yılından bu yana süren Toplu İş Sözleşmesi (TİS) görüşmelerinin sonuçsuz bırakılması, patronun müzakere sürecini tıkayan tutumları, enflasyonun %33'ü aştığı dönemde sadece %25 zam teklif edilmesi, sosyal haklarda ayrımcılık yapılması ve şirketin gecikme kaynaklı hak kayıplarını telafi etmemesi nedeniyle çalışanlarının neredeyse tamamının maaşlarına yüzde 30 zam, yüzde 3 refah payı ve sosyal haklarda iyileştirme talepleri ile 10 Kasım 2025 tarihinde grev kararı alarak başlatmış oldukları eylemleri yapısallaşmış sömürü düzeninin en görünür yansımalarından biri olarak kamuoyu ile paylaşılmıştır.

İşçiler, düşük ücret, yoğun çalışma temposu, yetersiz izin hakları, sağlıksız koşullar nedeniyle sağlık sorunları (sırt ağrısı, tükenmişlik sendromu, mesleki hastalıklar) ve iktidarın sermaye yanlısı, işçi düşmanı politikalarıyla sonuçlanan emek sömürüsüne karşı direnmektedir. 27 yaşındaki bir işçi, "Şimdiden sağlık sorunları başladı" diyerek, uzun süre ayakta çalışma ve haftada 45 saat yasal limite rağmen fiili fazla mesai baskısını dile getirmiştir.

Swatch Group, İsviçre merkezli küresel bir şirket olarak uluslararası çalışma standartlarına ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) taahhütlerine uymak zorundadır. Öte yandan, şirketin Türkiye'deki bu anti-sendikal ve sömürücü uygulamaları, bağlı olduğu ILO sözleşmeleri ve OECD Çok Uluslu İşletmeler Rehberi prensipleri ile çelişmektedir. Swatch Group'un Türkiye'de yürüttüğü tüm faaliyetler, istisnasız biçimde 4857 sayılı İş Kanunu, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu, 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu başta olmak üzere Türkiye çalışma mevzuatına tabidir. Dolayısıyla yabancı sermaye niteliği, hiçbir şekilde Türkiye kamu otoritelerine karşı bir dokunulmazlık yaratmaz; Bakanlığın denetim, inceleme ve yaptırım yetkileri aynen geçerlidir. Buna rağmen Bakanlığın, söz konusu işyerinde yıllardır süren ihlaller karşısında kayda değer bir işlem yapmamış olması, kamu yönetimindeki sorumluluk zaafını ve emeği korumak yerine sermayeyi kollayan bir tercihin kurumsallaştığını göstermektedir.

Bu bağlamda;

- 1- İsviçre merkezli küresel saat üreticisi Swatch Group Türkiye çalışanlarının 10 Kasım tarihi itibarı ile başlatmış oldukları grevleri Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 2- Swatch Group Türkiye'de yürütülen toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin iki yılı aşkın süredir sonuçlandırılmamasının gerekçeleri nelerdir? Toplu iş sözleşmesi görüşmelerinin yıllardır sonuçsuz bırakılmasının ardında ne tür bir patron baskısı ve hangi siyasi tercihler yatmaktadır? Bakanlığınız bu süreçte neden etkin bir arabuluculuk ya da inceleme mekanizması işletmemiş, sürece müdahale ederek işçilerin haklarını güvence altına almamıştır?
- 3- Bakanlığınız, küresel bir marka olan Swatch Group Türkiye işverenin, TİS görüşmelerini uzlaşmazlıkla sonuçlandırması ve işçilerin anayasal haklarını kullanarak greve gitmelerine neden olan bu tutumuna karşı hangi somut adımları atmıştır veya atmayı planlamaktadır? Uluslararası sermayenin Türkiye'deki emek sömürüsüne ve bu sömürünün iktidar eliyle derinleştirilmesine karşı Bakanlığınızın duruşu nedir?
- 4- Söz konusu işyerinde yoğun çalışma temposu, fazla mesai baskısı, yeterli dinlenme hakkının verilmemesi ve sağlıksız çalışma ortamı yönündeki açık ihlal iddialarına ilişkin olarak Bakanlığınız neden etkin bir denetim gerçekleştirmemiştir?
- 5- Son beş yıl içinde Swatch Group Türkiye'ye yönelik yapılmış iş sağlığı, iş güvenliği veya çalışma koşulları denetimlerinin sayısı kaçtır? Bu denetimlerde herhangi bir ihlal tespit edilmiş midir?

- 6- Swatch Group Türkiye'deki çalışanların maruz kaldığı ağır çalışma koşulları nedeniyle sağlık sorunları yaşadığı bilinmesine rağmen, Bakanlığınız bu işyerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği veya çalışma koşulları yönünden bir inceleme yapmış mıdır? Yapıldı ise bu denetimlerde herhangi bir ihlal tespit edilmiş midir? Yapılmadıysa gerekçesi nedir? Bu ihmaller sonucu ortaya çıkan sağlık sorunları görmezden mi gelinmektedir?
- 7- Patronun sendikal örgütlenmeyi zayıflatmaya dönük baskıcı tutumunun, toplu sözleşme sürecini bilerek tıkadığına dair iddialar bulunmaktadır. Bakanlığınız bu iddiaları araştırmış mıdır? Araştırmadıysa bu durum sendika düşmanı bir siyasi tutumun kurumsallaştığı anlamına gelmemekte midir? Yıllardır sürdürülen işçi düşmanı politikaların bir sonucu olarak ortaya çıkan bu tür anti-demokratik patron tutumlarına karşı yasal bir yaptırım veya denetim mekanizması işletilecek midir?
- 8- Grev hakkına yönelik dolaylı ya da doğrudan baskıların önlenmesine ilişkin Bakanlığınızın somut bir programı bulunmakta mıdır? Swatch Group Türkiye grevinde, işçilerin anayasal haklarını kullanmalarına engel oluşturabilecek bir durum tespit edilmiş midir?
- 9- Swatch Group, İsviçre merkezli küresel bir şirket olarak uluslararası çalışma standartlarına ve Kurumsal Sosyal Sorumluluk (KSS) taahhütlerine uymak zorundadır. Şirketin Türkiye'deki bu anti-sendikal ve sömürücü uygulamaları, bağlı olduğu ILO sözleşmeleri ve OECD Çok Uluslu İşletmeler Rehberi prensipleri ile çelişmektedir. Bakanlığınız, bu uluslararası standartlara aykırı davranışı uluslararası platformlara taşımak veya şirketin merkezi nezdinde gerekli diplomatik/hukuki girişimlerde bulunmak için bir adım atacak mıdır?
- 10- İşçi eylemlerinin son aylarda ülke genelinde yoğunlaşmasına rağmen, güvencesizliği ortadan kaldırmaya, düşük ücretleri iyileştirmeye ve sendikal baskıları engellemeye dönük tek bir bütünlüklü politika hazırlamayan Bakanlığınız, bu sessizliğini nasıl açıklamaktadır? Bakanlığınızca emeğin değil de sermayenin çıkarlarını önceleyen bu yaklaşım, Anayasa'nın sosyal devlet ilkesine açıkça aykırılık teşkil etmemekte midir?